

Europas länder. Statsinkomsterna hafva jemnt stigit och tillåtit att med fulla händer ösa medel för alla andra statsbehof. Nu är landet berättigadt vänta, att i denna rikedom finna ett stöd och en lättnad; och ständerna kunna utan fara för afslag tryggt för värnepligtsinrättningen begära ett visst anslag af öfverskottsstatsmedel.

J. V. S.

10 **129 JOHAN LUDVIG RUNEBERG**
Morgonbladet n:o 109, 14. V 1877

»Vid denna ännu öppna graf egnar oss icke att tala om Johan Ludvig Runebergs värde såsom skald. Samtiden har härom dömt, och efterverlden skall ytterligare pröfva och döma. Ty det är de högt begåfvades företråde, att menskligheten aldrig tröttnar att tyda deras verk. För oss är det visst, att skaldens namn är oförgätligt inristadt på historiens blad, och att hans dikter skola oförgängligt lefva.

20 Men hvad oss anstår, är att vid denna graf gifva uttryck åt den vördnad, tillgifvenhet och tacksamhet, Finland känt och känner för den store skald, som blef sitt folks store lärare.

Det var, som skulle först Han hafva upptäckt, att vi ega en fädernejord, så värd att älskas, då han visade på våra tusen sjöar, på de löfrika landtuddarne, speglade sig i deras famn, på de härliga furuskogarne kring deras stränder, på allt detta i den sommarnatt, under hvilken dagen glömmet att gå till hvila, och talltrastens vemodiga toner ljuda öfver nejden; då han visade äfven på vår vinterdags fröjd, ströende diktens guldglans öfver den svagt solbelysta drifvan, på hvilken elgskytten ilar fram, med hjertat äfven under vadmalsrocken så rent och friskt som den luft, han andas, och på hemmets frid kring 30 härden i julqvällen, der enkel sed och kärleksfullt sinne förena hög och låg.

Men Han upptäckte här på denna jord, hvilken vi väl alltid älskat, men för hvars skönhet Han öppnade våra ögon, ett slägte, i hvilket vi knappt vågade igenkänna oss sjelfva – så enkelt hög stod för oss den mot frostens härjningar modigt kämpande mannen i Finlands skogsbygd, när han bjuder lägga bark i eget bröd och räcka den besparade säden åt den än hårdare pröfvade grannen, fast i tron på Guds försyn – så herrliga te sig gestalterna af dem, som fuktat denna jord med sitt 40 blod, försvarande densamma till sista stund, sjelfve omedvetne af, att de kunde kallas hjeltar, blott utan vank fyllande, hvad de ansågo för sin pligt, gående till striden såsom arbetaren går till hvarje dags möda, mötande döden på slagfältet såsom sjömannen stormen och vågorna.

De blefvo alla i Runebergs dikt typer för sann mandom, emedan, siare som han var, han hos personerna sökte och fann det ädla, rent menskliga och framställde det för vår beundran och kärlek.

Vi skatta högt all Runebergs dikt. Vi äro tacksamme för den njutning, dess läsning skänker, för den själslyftning, den väcker, för den ära, den spridt öfver Finlands namn. Denna beundran för den store skalden, den delas dock med oss af andra nationer. Men dessa 50 dikter, hvilkas föremål är Finlands natur och folk, de – de hafva all vår kärlek. Det är i dessa dikter, den store skalden blef och är och skall för alltid vara sitt folks store lärare. Endast af oss kan det rätt förstås, då han i dem hänvisar till de makter, som uppehållit fäderne, och med förtröstan till dem tyder på vår framtids hopp.

Det är med tanken fästad på detta hans lärarevärf, det finska folket genom sina representanter vid denna graf uttalar sin tacksamhet, för hvad Johan Ludvig Runeberg i lifvet för detsamma varit, ännu efter döden är och genom all tidernas vexling skall förblifva.

Äro de, dessa sånger, blott det stora snillet skapelser? Nej. De äro hjertats ingifvelser, hvilka snillet gifvit lif och gestalt. – Kärleken till fäderneslandet var deras ursprungskälla – derom talar i dem hvarje rad. Sitt snille kunde den hädangångne store icke lemna sitt folk i arf; men han lemnade det denna sin kärlek och sin förtröstan.

Det är därför, det tränges kring hans graf.

10

Det är för denna dyrbara gåfva, dess representanter här frambara dess tacksamhet.

Släkten efter släkten, hvilka dessa sånger fröjdat, lärt, förädlad, skola vallfärda till grafven, äfven de med hjertan fulla af tacksamhet. Såsom vi skola de lemna den sägande: Vårda, fädernejord, famna ömt stoftet af din store son; ett dyrbarare förtroddes aldrig åt din vård!»

«Ord riktade åt Fredrika Runeberg»

»Till dig, den store hädangångnes efterlemnade maka ställer genom oss, dess ombud, finska folket sin tacksägelse för hvarje dag af lycka, du beredde, för hvarje dag af omvårdnad, du skänkte din käre, finska folkets käre.

20

Vare det din tröst, då du nu bär skiljsmessans smärte, att Han från densamme blef förskonad».

130 JOHAN LUDVIG RUNEBERG

Uusi Suometar n:o 58, 14. V 1877

30

»Soinee tämän suuren runoniekkamme haudalla paikallaan suloinen suomenkin kieli. Kuuli hän sitä nuoruutensa aikana, kun hän Saarijärven nummilla tutustui hongikon huminaan, Keuruun vesillä tuli ajattelemaan Suomen tuhansia järviä, näki lehdiköt kuvautuvan niiden vesien kiiltävään helmaan, kuuli laulurastan soiton kesä-öinä, joiden ihanuudessa päivä ei hennonut levolle mennä. Sielläpä hän raittiit talviset aamut kimaltelevain tähtien valossa hihti lumihangella hirvenampujain parissa, rakastuneena heidän mieli-alaansa, puhtaasen ja terveesen kuin se ilma, jota he hengittävät; siellä hän eli jouluaaton rauhallista perhe-elämää leimuavan valkean ääressä.

40

Näitä kaikkia hän meille runoissaan kuvaili niin ihanasti, että meidän oli niinkuin emme sitä ennen olisi tienneet mitään oman maamme kauneudesta.

Mutta hän asutti myös maamme henkilöillä, semmoisilla, että tuskin uskalsimme heissä tuntea luuta Suomen kansan luusta, lihaa Suomen kansan lihasta. Niin ylevinä he näyttäyivät. – Semmoinen se Saarijärven talonpoika, joka miehuullisesti taistellen hallaa vastaan, luottaen Jumalaan, joka kasvin antaa, käskee vaimonsa: pane puoleksi pettua leipään ja anna säästetyt jyvät kovemmin kärsineelle naapurille; – semmoiset ne sotilaat, jotka, maatansa puolustaen, vuodattivat verensä sen kasteeksi, tietämättä että heille annettaisiin uroin nimi ja kunnioitus, täyttään vaan tunnollisesti velvollisuutensa, käyden sotatantereelle niinkuin muut jokapäiväisiin toimiinsa, kuolemaa kohtaan niinkuin merimies tuulen ja aaltojen pauhinata. Suuren runoilijan silmällä näki Runeberg näissä henkilöissä heidän ylevän inhimillisen

50